

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 30.

V Ptuj v nedeljo dne 26. julija 1908.

IX. letnik.

Kmetijski zbor v Ptuj.

Smelo trdimo, da se v ptujskem okraju še ni doživelo tako znamenitega zbora kmetov in kmetijskih delavcev, kakor je bil zbor v nedeljo. Več kot 2.000 oseb se je zbralo. Prostorni vrt „Vereinshausa“ je bil do zadnjega kotička nastavljen, tako da se človek niti ganiti ni mogel. Ravno tako hodniki in postranski prostori. Rama ob rami so stali kmetje in v očeh se jim je svetila velika skrb za svojo gospodarsko bodočnost, katero je grozovita letošnja suša v nevarnost spravila.

Točno ob 9. uri je pozdravil okrajni načelnik g. Ornig navzoče in je dejal, da je mnogobrojni obisk dokaz, kako grozovito bedo je povzročila suša. Kmetje morajo sami povzdigniti svoj glas in od vlade zahtevati, kar jim gre. Zato se je zbor sklical. Končno je pozdravil vodnega komisarja g. Grassl, drž. poslanca g. Vincenc Malika in dvornega svetnika g. dr. M. Ploja. Ob živahnem odobravanju je izvolil zbor okrajnega načelnika g. Orniga za predsednika shoda, okrajnega tajnika g. Bengu pa za zapisničarja.

G. tajnik Bengu je prečital v nemškem in slovenskem jeziku resolucijo. Na to je govoril g. dr. Ploj. Omenil je, da je že 30. p. m. vložil najnujnejši predlog glede podpore. Na hvalevredni način je stavilo tudi c. k. štajersko namestništvo predlog, da naj podeli vlada 4 milijone kron podpore za prizadete posestnike. Poljedelski minister je pripravljen podeliti 3 milijone za vse po toči prizadete dežele. To pa je premalo. (Odobravanje.)

Poslanec Malik je omenil vse korake, ki jih je že storil za doseg podpore. Podporo naj bi se ne smelo podeliti na roko, marveč naj se prikrbi delavsko priložnost. Naznanil je tudi, da bodo v sredo ali četrtek že prvi tisoči kron došli. Končno je pod burnem odobravanju priporočal, naj kmetje zaupljivo za okrajnim zastopom stojijo.

G. urednik Linhart je Malikov govor na slovensko prevedil. Potem je sam nadaljeval in o črtal težave kmetijskega stanu. Omenil je nesrečna leta, ki so uničila vsled trne uši zdrave stare vinograde. Nove nasade zopet je pobijala toča leto za letom. In zdaj pa pretjeto grozovite posledice suše. Doslej je vlada vedno le „trinkgeld“ za kmete darovala. Vsem drugim stanovom je izdatno pomagala, le kmetu ne. Saj se je zgodilo, da se je kmetu za škodo 50 ali 1 vinar odpisalo. Temu mora biti enkrat konec. Ako je kmet temelj tej državi, potem mora tudi država imeti dolžnost, da mu pomaga in da zanj skrbi. G. Linhart je izjavil, da ga veseli, da sta dva politična nasprotnika (Ploj in Malik) na shod došla. V tem hipu namreč naj poneha ves politični prepir, kajti gre se za gospodarsko bodočnost. Ako poslanci ne morejo ničesar doseči, potem naj pridejo med volilce in naj to povedo. Ako so delavci šli na cesto in se priborili svoje pravice, storiti utegnili bi to tudi kmeti. Ob vihnem ploskanju je končal govornik navdušene besede z opominom na edinost med kmeti.

Poslanec Malik je govoril še enkrat in dejal, da se bode brezobzirno potegoval za kmetijske pravice. Neki viničar je izjavil, da je treba tudi za viničarje skrbeti. Urednik Linhart je temu pritrdil in nadaljeval, da morajo kmetje zopet priti, ako bi se jih na shod poklicalo. Na to je bila predložena resolucija ednoglasno sprejeta.

Ta resolucija obsega sledeče točke:

1. Odpišejo naj se vsi deželno-knežni davki; vrne pa naj se za eno leto okraju in občini tozadavne občinske in okrajne doklade.
2. Dovolj naj se primerno podpora. V splošnem naj bi se ta podpora ne izplačevala v gotovini. Podpora naj bi se večidel porabila za splošno koristne namene in sicer za zgradbo občinskih in okrajnih cest, za podpiranje šolskih zgradb v revnih občinah itd. Regulačna dela na Dravi, Pesnici in Drani naj se v kolikor mogoče velikemu obsegu nadaljujejo in v Ptuj naj se prične graditi justično poslopje in deželno bolnišnico.
3. Vlada naj dovoli okraju, pol. občinam, šolskim in farnim občinam za potrebe javne zgradbe v prihodnem letu brezobrestno posojilo, ki naj bi se povrnilo v 10—15 letih. Veliko teh stavb je že davno sklenjenih in so zelo potrebne. Troške zanje pa se pri današnji bedi ne morejo preskrbeti.
4. Vlada naj krmna sredstva, kakor mrvo, slamo, koruzo, otrobe, oves, krompir, zelje itd. po navadni ceni loko postaje Ptuj odda.
5. Krmna in jedilna sredstva, ki bi se jih na ta način dobivalo se ne smejo naprej prodajati ali darovati. V takem slučaju naj bi bila kupec kakor prodajalec kaznovana.
6. Vlada naj za vse kmetijske pridelke za gospodarske namene pri vseh železnih izdatno znižanje vožne tarife pridobi.
7. Vlada naj dovoli klanje v potrebi (Notschlachten) i. s. na ta način, da bi smel kmet, ki je prisiljen svojo živino na vsak način prodati, živino sam zaklati in meso brez posrednega prodajalca ali mesarja po primerni ceni porabiti.
8. Vlada naj bi takoj potom odredbe uvedla prepoved izvoza vseh krmil, krmilnih sredstev in stelje.
9. Vlada naj bi takoj krmilna sredstva priiskrbel, da ne bi bili kmetje prisiljeni, svojo živino pod malenkostnimi cenami oddati.
10. Vlada naj odredi, da bi se krmna in jedilna sredstva po podružnici Ptuj c. k. kmetijske družbe in pod nadzorstvom pol. oblasti ter okrajnega odbora razdelila.
11. Vlada naj skliče takoj komisijo za pregled po suši povzročene škode in določitev potrebne pomoči. Obenem naj ustavi vse davčne eksekucije.

To so točke sprejete resolucije. Na to je predsednik g. Ornig se opozarjal, da naj kmetje nikar ne prodajo prehitro živino, temveč da naj potrpijo. Z navdušenimi besedami je zaključil shod in velikanska množica se je počasi razšla. Župani občin pa so podpisali resolucijo in pridali občinske pečate.

Ljudstvo je govorilo! Zdaj pa je vrsta na poslancih in vladi! Vun a kmetijsko pravico!

Politični pregled.

Državna zbornica je šla na počitnice. Samoumevno se zasedanje ni zaključilo, temveč le odgodilo. Tako dobivajo poslanci svojih 20 kronic na dan tudi med počitnicami. Razburjeno, viharo je bilo zdaj končano zbornično zasedanje. Dostikrat so se zbrali črni oblaki na političnem obzorju in zdelo se je, da bode vse razbito. No, pa so le do počitnic priromali.

Kako je dobiti dopust za žetev? Kakor znano, se je uvedlo letos posebne vojaške dopuste za žetev. Da se tak dopust (Urlaub) doseže, treba je napisati polo, na kateri je odgovorjeno na sledeča vprašanja: 1. Stanovanje svojcev prosilca (kraj in politični okraj). 2. Ime starost in poklic tistih (pri otrokih le število in starost); sorodniško razmerje s prosilcem (n. pr. N. N. oče, 60 let, itd.). 3. Ali je prosilec s temi sorodniki v eni družini živel, ko je šel k vojakom? 4. Razmerje in katastralni dohodek posestva. 5. Druge premoženske razmere. 6. Število moških in ženskih poslov. To polo ni treba kolekovati.

Dopisi.

Leitersberg pri Marburgi. Tudi pri nas so kutarji in drugi črnosukneži okol letali, da je bilo kaj. Od koč do koč so letali, da suknje so tako po lufti frfale kakor metulji. V naši šoli se tako malo nemškega uči, pa tudi te trohice nam ne privoščijo. Od teh imenitnih gospodov mi je namogo vprašanje, zakaj je zgubljen tisti, kateri nemško zna in bere, eden pravil, da nemške časnike in bukvice so hudičove. Čudno sem gledal, ker tudi on je v žepu imel nemški časnik „Volksblatt“ in gotovo vem, da on tudi iz nemških bukvic bere, če hoče se omikati. Tako, on ne bi bil zgubljen, jaz in moji otroci bi pa ves čas bili zavrženi v peklu če nemško se učimo. To je jasna sleparija in drugo nič. Neumneži so taisti, kateri se dajo slepariti in so glasovali za slovenski poduk. Kakor so minkeletari povedali, se celo že obžalujejo, da so tako nespametni bili, in so se dali na lastni škodi spregovoriti, tudi na škodo lastnih otrok. Kakšen preprič je le bode, če bomo imeli nemško in slovensko šolo. Kako bodojo potem okol letali in nas zopet zapeljavali. Nemir bode in bodojo nekatere čisto zmešali. Tudi jaz sem kot imeniten viničar dobil pismo se udeležiti shoda kmetijske zveze. Nam je jasno znano, da klerikalci z kmetisko zvezo vred ne bodojo na nobeden način za nas skrbeli. Oni le poznajo lastnega žepa za napolniti, žep drugih pa sprazniti da je kaj. Znano je nam čisto dobro, da naprednjaki, posebno nemški, na to vlečejo, da bi tudi mi bili v starosti preskrbljeni. Hvalovredno bi bilo, če bi to tudi dosegli. Samo zapeljani neumneži verjamejo, da klerikalec z kuto ali cilindrom ali drugi bodojo za nas vlekli? Tudi mi od Leitersbergše občine trdimo, da so lani majnika od koč do koč kutarji, sploh kle-

rikalci letali in nas spregovarjali, le ne naprednjaki in tudi Bog nedaj socialdemokrata voliti; gorje tistim! In glej, kakor vemo, kutarji so sami socialdemokrata volili. Mi bi bili preklesti, oni pa ne. Učil sem se v moji mladosti, Bog je pravičen; je to pravičnost, kutar sme voliti socialdemokrata, mi smo pa v zadnjem kotu zavrženi v pekel če socialdemokrata volimo? Zakaj li vera peša? Tudi jaz trdim, kjer duhovniki se politiko pečajo, tamkaj je ljudstvo surovo. Res je to! Ko sem še na ptujskem polju služil, sem vidil, kako so tamkaj bili surovi. Le nož in late so bili orožje za lastnega prijatelja. Kolikokrat je morala sodnija govoriti in kako veliko delo imajo tam žandarmi. Se udeležim enkrat na Božjo pot. Proti večeru pridemo trudni in vidimo kako trije duhovniki se pogovarjajo in v nekem velikem slovenskem časniku — večji kakor črni gospodar — berejo in se spregovarjajo. Mi se v sedemo in počivamo in smo jedli suhi kruh, kolače, katere smo od doma seboj vzeli. Okinčan križi — katerega smo naprej nosili — naslanjamo na drevo blizu ceste. Te tri duhovniki grejo mimo; mislite da so pozdravljali križanega Odrašenika? Kako bi nas veselilo, če se bi ti častiti gospodje ponižali in bi nas praskali, od kod pridemo, kam romamo itd. Ne, ne. Taki so klerikalci. Meni pride misel, te sami ne na vero in svete nauke verjejo. Na tako obnašanje ni misliti drugzga. Omeniti še hočem, da sem mislil se tedaj domov vrniti; boljše bi bilo. Tam na romarski cerkvi smo bili pri božji službi in pridigi. Smo sicer slišali poleg psovanja na „Stajerca“ tudi nekaj svetih nauk. Ofer je prišel za ofer, za pridigarja, za mešnike, kateri so maše brali, za okinčanje cerkve itd. Denarja so veliko darovali; to vbogo ljudstvo! Zdaj sem več let v Leitersbergu. Veselo je bilo, mir je vladal. Pa črnosukneži nam ne privoščijo mira, ne kaj boljšega. Tudi pri nas so začelo prepir, ne samo med nami, temveč tudi prepir v rodbino bode prišel, ker črnosukneži tudi žene pregovirajo in tako prepir v rodbino spravijo. Tako dejanje je žalostno in tudi hudičevo.

Podplat. Slavno uredništvo Stajerca v Ptuj. Vaše meni in moji rodbini po cenjenem listu izražano sožalje povodom nesrečnega požara v nedeljo dne 21. junija t. l. je v zvezi z obilimi drugimi sočutnimi izrazi iz stajerskih kmetakih krogov mene in moji rodbino dokaj tolažilo. Akoravno sem bil vsled prenizkega zavarovanja precej občutno poškodovan, vendar hvalim Vsega-mogočnega, da mi je ohranil zdrave vse moje Ljube. Sprejmite toraj, slavno uredništvo in dragi mi bralci kateri ste imeli z Vašim tovarišem sočutje, moje in moje rodbine najtoplejo zahvalo.

V Kačjem dolu, meseca julija 1908.

Andrej Drogenig,
kmetovalec.

Iz Ptujkega okraja. Dragi list „Stajerca“! Ime tvoje je res že tako priljudno, da se mora že vsaki posestnik v stajerski deželi, a posebno pa Slovenci za ta list kolikor najbolj mogoče poprijeti. Že v preteklem stoletju ni bilo nobenega slovenskega naprednega lista, ki bi se potegoval za blagor in ubogi kmetiški zatirani stan; le ena mala brošurica je bila spisana „Kmetiški stan in njegov propad sedajni čas, navod, kako temu propadu konec storiti in si boljše blagostanje pridobiti“. — Ker pa je ta brošurica bila pisana od kmeta, na razpolago v tiskarni g. Blanke v Ptuj, je ta knjižica tako bodla klerikalce in vse njihove vodje v oči, da so se grdo proti tiskarju obnašali in mu žugali: ako bode on to brošurico na razpolago imel, da ne bodo nobenih tiskovin več od njega jemali. Tako je bil priučen to velevažno knjižico od svoje trgovine opustiti. — Dosti bralcav je, kateri ne razumejo, pa tudi ne premislijo kar berejo, kar se le to malo površno brez premisleka bere, ker ne zapopade pisane tvarine da bi njo presodil, kake namene in za kaki blagor kmetiškega obrta in delavskega stanu se gre in si pridobiti želi! Tedaj dragi čitatelje „Stajerca“, ker je ta list resnično najboljši list za Slovence, bodi si kmet, obrtnik, delavec ali kar bodi, naj si tega vsakdo naroči! Vsaki človek bi gotovo rad napredoval, ne pa zaostajal sto let nazaj v svojem gospodarstvu. Tedaj, dragi Slovenci, kateri ste za napredek, zboljšanja našega stanu, za našo boljše prihodnost potegujejo, bodimo edini kakor prati

na roki, kateri vsi delo svojega telesa skupno opravljajo v blagor osebi. Kar je ta list zagledal luč sveta, so vsi klerikalni listi začeli hudo jautati, so govorili; kar leze in gre, vse se bode tega lista poprijelo, ker je kmetiški list, ki bode resnico govoril! Tako so že v začetku tega lista sodili klerikalci in so se bali pravice. Tedaj dragi tovarisi naročujte si ta najbolj pravični in pošten list za Slovence, berite ga brez vse skrbli, ne bojte nikogar kajti le tisti bodo „ferdami“, kateri pravici branijo in hočejo vso hudobijo svetu zakriti. Čas je prišel da se moraje tiste verige strati, ktere že toliko časa sem ubogi kmetiški stan, kakor stan obrtnika, delavca itd. mučijo. Mučenju ubogega človeštva mora biti enkrat konec, bodisi potem v gospodarstvem ali pa na političnem polju. Kmetje, obrtniki in delavci, pomagajmo si sami v našo boljše prihodnost in tudi Bog nam bo pomagal!

Sv. Marjeta dplj. Gospod urednik! Vemo, da poznate ptiča, kateri živi v Afriki in ima lastnost, da skrije v nevarnosti svojo glavo, z namenom da ga nihče ne vidi, v grm. Spoznali ste pa tudi nekega gospoda kateri se, akoravno se šteje kot sodnisko postavljenega cenitelja raznih poškodb na poljih, rad skrije za „Gospodarja“, ako je kako pametno pogruntal. Dne 6. t. m. sta poslali dve kmetici po g. „Schatzmeisterja“ Mlakarja v Lemberg, pardon v Brezule, da bi jim prišel preceniti škodo povzročeno pogovej živini in zajoci na krompirju oziroma fižoli. Gospod pridejo in po njih znani muncenci cenijo škodo tako-le: Ti Katra imaš 150 grmov krompirja obrtgera. Če računš v vsakem grmu povprek 5 krompirjev dobiš 750 krompirjev. Ako tehta 7 krompirjev 1 kg., tehta 750 krompirjev 1 cent in 7 dek. Spoznam ti 16 K. Ti Katica imaš ne vem koliko grmov fižole uničene in ti gre 12 K. Lenart, vam pa gre za oves 6 K. Gospod urednik! Vi gotovo ne vrjmete, da bi bil v sv. Marjeti dplj. svet „z deskami zabit“. Proti temu pa vrjmeto, da vemo, kaj je eden ali drugi poljski pridelek vreden. Domači, tudi od c. kr. sodnije imenovani cenitelji za razne precenitve so spoznali da se je g. Mlakar grozno urezal. Škoda katara znaša po g. Mlakarju 34 K, znaša po prepričanju preje omenjenih domačih cenilcev v zvezi z dvema odbornikoma le 8 K. Zapisnik na razpolago. Torej za 26 K ste se g. Mlakar zmešali, hočemo reči zmotili. Kako ste pa gledali? Skozi rešpetlin ali mrežo? Vam je najbrž žal za vaše salonštifeln, ker si ne upate stopiti na njivo. Zato ste tudi le po cesti in meji špencirali in škodo od daleč cenili. Seve! Cenitev od daleč, plačilo v bližini. Če niste g. Mlakar zmotni kot kmet, škodo bolj natančno ceniti in določiti kakor ste to tukaj storili, tedaj se pojditte solit. Mi bomo pa poskrbeli, da nas s svojo modrostjo tukaj ne bode več osrečeval g. grand elit Schatzmeister, kajti več potov vodi v — Maribor.

Več Marječanov.

Sv. Marjeta dr. p. V nedeljo 19. t. m. obhajali so v tej prijazni vasici god sv. Marjete. Prišel sem z mojim tovarišem ta dan v to vas, da bi se malo razvedrila v veseli družbi. Ko prideva do znane gostilne g. Habuc, kreneva jo naravnost noter. Toda kaj misliš dragi čitatelj, kaj sva morala slišati še zunaj pred vrati? Takšnih, ki nosijo visoke krogne in rudeče kravate, mi ne trpimo. Komaj pa zapustimo notranje prostore, začeli so tuliti, z steklenicami ob mize razbijati in takšne kisle obraze rezati, da človeka, kateri ni vaje takih neolikanih ljudi, mora kar strah postati. Ko spijeva vsaki par kozarcev vina, se poslovima od teh divjakov, pa pred odhodom slišim, da je neka kislja mežva rekla, naj le odideta, pri nas ne čitamo „Stajerca“. Akoravno sva ponosna na svojo poklic, vendar pri teh besedah naglo odidema, ker nama je zelo malo za črno in podlo klerikalno druhan. Napotila se še nisva domu, ampak šla sva v drugo gostilno, k vespodošanemu g. Gollob, kjer so naju z vso prijaznostjo sprejeli in pošteno postregli. Pri rujnem vincu prepevala so dekleta in tudi žene vesele napitnice in niti najzadnji gost ni ostal, da bi se mu ne napilo. Tukaj pač velja pregovor: „Eden za vse, vsi za ednega“. Slišalo se je tudi, da v gostilni g. Habuc popivajo samo Prepolci, ker domači vaščani najraje zabahajo k naprednemu trgovcu in gostilničarju g. Gollob. „Živeli vsi ki se zavedajo“. Zatojaj

vsii naprednjaki, podpirajte in zabahajte v napredne gostilne, ter povsod odločno zahtevajte list „Stajerca“. Mathias Pocherz, Josef Peitler, Kranichsfeld. **Sromlje.** Preljubi „Stajerca“. Prav malo dobiš od nas Sromljanov dopisov, pa ne smeš zameriti; saj veš kaj je temu krivo. Klerikalna gonja in pa naš Petan. Ljudje pa mislijo, da je velikanski greh, če niso takšnih misli, kakor je ta „županek“. Morebiti Vam je, čč. gg. čitatelji znano, da smo dobili 1. svečana t. l. novo pošto, katero smo že toliko časa pričakovali. Pa to je šment, zakaj je ravno pri tem županeku pošta, zakaj ne pri gosp. del Cotta? Ne smem pa nič reči o pošti, saj vlada snaga v njej, ker jo hodijo vsako jutro „milostljiva“ Lojzka in pa njena gospodična, čistiti. Pa veste, da je vse povsod en škandal, zato se je pa tudi pri nas zgodil. Zmanjkalo je iz poštne blagajne 20 K. Ti šment ti! Kdo je pa to naredil?!?! Kmalu potem so jih dobili milostljiva mama in pa gospodična tako s kolom, da sta se morali h gosp. doktorju vsaki dan voziti. Zakaj neki so bili tepeni? Še edini cvet upanja mi cvete. Ker so naša ekselencia dr. Crenkanič tako prijazni, vem, da se bojo pobrigali tatvino spraviti na dan. Drugo leto bode se vršile občinske volitve. Že zdaj se zbirajo temni oblaki nad stolcem županstva in stolec se že zdaj maje. Če Bog da, bomo drugo leto zvolili si drugega župana, in ne bode nič pomagalo če bode kozobrad svojo armado pripeljal na Sromlje. Vi gosp. županek že veste kaj je to. No kaj pa Vi gosp. ekspediter in pa učitelj, ali so bile „žmahne“ ribe? Tudi za Vas se šlupa tolče, samo glejte, da je ne okusite, ker je huda; bi tudi morebiti kihali. Zdaj pa vse skupaj lepo pozdravim, posebno pa Vas gospod urednik! Dobroznan Nevesenič.

Sv. Tomaž pri Ormužu. Prosim Te, dragi „Stajerca“ odpuščenja, ker znanu Ti je dobro, kako sem Te ogovarjal, grdil in preklinjal, ker mislil sem da je sveta resnica to, kar govori duhovščina čez Tebe. Da pa temu ni tako, sem me prepričal v pol letu ko prebiram članke v tvojem cenjenem listu, kako lepo podučuješ ubogo zapuščeno kmetako ljudstvo. Izrekam Ti tem potom pristočno zahvalo za Tvoj trud in dobro delo. Ljubi bralci „Stajerca“, to se ne da popisati kako sem bil zaljubljen jaz v časnik „Slovenski gospodar“. Ko je pa ta začel tako budomošno pisati čez „Stajerca“, potem ko so se ustanovile „Marijine družbe“, mladeniški shodi, romanje v daljne kraje, povišenje plače duhovnikom, nove zbirce, da so av. maše dražje postale, žegnavanje zemlje pri cerkvi za pokojne, ne na britovi kakor prej, da so se podražili sprevedi, da mora priti z vozom po duhovnika ko gre spreviditi boleznika, da so postajale deklice iz „Marijinih družb“ mamike, ko so se začele prižnice in spovednice rabiti za politiko, ko se je začela duhovščina voziti v kočijah, ko so začeli duhovniki teatre špiliti, ko so Kristusovi namestniki postali agitatorji pri volitvah, ko so začeli črnuhi grediti nemščino, ko ni dobilo ubogo nevedno kmečko ljudstvo odveze pri spovedi zavoljo prebiranja „Stajerca“, ko so farške kuharice postajale okrogle, da je bil prekratek firtoh ter se šle kam zdraviti itd. — sem postal nevoljen. Začel sem vse to premišljevat kaj vse se godi. Poslušal sem zvesto pridige, v katerih sem večkrat slišal krič „sveta vera je v nevarnosti, sveta vera peša“. Ja zdaj pa vidim in znam zakaj da peša. Zdaj mi je jasno zakaj so kričali duhovniki ob času volitvah „sveta vera je v nevarnosti, morete voliti krščanske poslanca, kakor je hofrat Miroslav Ploj, ta nam bode sveto vero ohranil“. Temu pa ni bilo tistikrat tako, da bi bila res sv. vera ob času takih volitev v nevarnosti, le bili so popovski žepi v nevarnosti, da bi bila prišla kmetaka podgana „k coj“ ter jih pregrizla. — Iz tega sprevidi lahko vsak treznomislec človek zakaj se gre. Tudi jaz imam prepričanje s čem je svet namazan, kar skušal sem ga tudi v daljnih krajih. Zorotil sem se, da ne preberem niti najkrajšega stavka v „Slov. gospodarju“, ker ta je ravno takšni, kakor tisti ki kričijo „le duhovnikom dajte ki jih lahko stane, sami pa bodite lačni, raje, kakor bi stradali“. Samo pol leta te dragi „Stajerca“ premišljeno prebiram in odprle so se mi oči. To pa bodem stoterno povrnil — dobrim, kaj sem slabega čez Tebe govoril. Prosim Te ljubi „Stajerca“, ravnaj se proti

meni po Kristusovih besedah: „Odpusti njim, saj ne vejo kaj delajo“, ker tudi jaz nisem znal, kaj sem pravil. Važnejšo prihodnjico.

Iz Virština. Žalibog, da se nahajajo medučitelstvom tudi ljudje, ki delajo nečast svojemu stanu, drugim vestnim, spoštovanim učiteljem pa dovolj sramote. Tak je učitelj Jelovšek, o katerem so pisali že razni časopisi, le najslabše, ker dobrega na njem najti ni. Poznan je po zseh sosednih farah pod imenom „Virštanski sult“, in to po vsej pravici. Njegovo arogantno obnašanje proti ljudem presega meje skrajnosti. Ljudi, ki pridejo radi šolskih zadev k njemu, vrže ta gospod neumljeno čez prag na cesto, vpije da je groza, in koliko starišev odide z otroci s solznimi očmi od tega nesrečnega kraja. Na potih in v gostilnah napada v svoji pijanosti ljudi in se pretepa z njimi. Če mu gre za kožo jim preti z revolverjem, ki ga nosi vedno s seboj, kot bandur divjaške družali. Pri sodnji se je imel radi tega zagovarjati, občutil je, a poboljšal se ni. Kot Virštanski sult je uvedel orientalsko šego mnogoženstva. Tako je napravil posebno v neki znani gostilni na Virštanju razven krmarica celi družini dovolj sramote in žalosti. Kako je ta zadeva izpadla pri sodnji, prič dovolj, saj je znano svetu, in njemu! — Cele noči popiva v gostilnah, ali prespi kar v gostilni tik šole pri mizi, v šoli pa ubija ubogim učencem skrokan učitelj s palico moralo in vedo, da je joji Menda miali, da dresira leve in tigre! Pri sodnji se je imel radi tega že opetovanokrat zagovarjati. Dostikrat prične šolo šele ob deseti uri, čez pol ure se odetran, da učenec komando „prepis“ nastavi učenca policaja, naš šolovodja pa se vležejo spat. Prič, dosta kumek! Pozivljamo šolske oblasti sosebno visoki c. kr. deželni šolski svet, da ukreduje, ter nas rešijo prej ko slej tega človeka, o katerem sliši mladina toliko slabega; in ta naj bi bil učitelj odgojitelj! — Upamo tudi, da bode c. kr. deželni šolski svet dobro utemeljeno pritožbo proti temu pedagogu, ki je že od meseca maja v Gradcu, upošteval in uvedel disciplinarno preiskavo, pri kateri bomo vsi virštanski kmeti združeno s poštenimi sredstvi nastopili proti temu krutemu človeku. Hudega leta in njegovih nadlog reši nas o Bog!

Virštanjani.

Iz Rožne doline na Koroškem. Čast. gospod urednik ali se Vam vredno zdi, pa dajte sledečo vrstico vrlenu „Štajercu“, da jih natiaka in po svetu razpiaka:

Nemško šolsko društvo
Veselič je imelo lušno
V naprednjih Borovljah,
Ne v Glinjah in Zadovljah. —
V Borovljah in okolici
Smo naprednjaki vneti
Za nemški vrtec, nemško šolo. —
Z Ražun-Treiberjevo „parazolo“
Pa bi radi Glinjski „mlakarji“
In Selski žegnani „žrebljarji“
Deklete, dečke tak strepali,
Da bi nemško nič ne znali. —
Nemški jezik zlo potreben,
Naj bi znal ga vsak Rožan,
Vsak Korošec zaveden!
Nemško šolsko društvo, le pomagaj nam!

Djekše. Dragi „Štajerc“! Pri nas na Djekšah ni navada, da bi se veliko pečali s časopisom in obrekovali eden drugega, posebno pa da bi v časopisih raznašali naše duhovne. Toliko za vero vneta fare mislim da je ni, kakor so Djekše. Ali če pa pride tak župnik v župnijo, kakor ga imamo zdaj pri nas, vendar preide vsakemu potrpežljivost. Dne 8. junija se je pri nas ustanovila podružnica „Kmetijske družbe“ za Djekše in okolico, katero ustanovit je prišel g. V. Sami, potovalni učitelj, in nam je raznil, kako potrebna družba to je. Vsi smo mu bili prav hvaležni za njegov trud in mu izrekamo največjo hvalo. Vsi smo izpoznali, da gos. Sami je človek, kateri želi pripraviti kmete k boljšemu stanju in jih podučevati o kmetijskih razmerah. On je prav jasno razodel, da ta družba se ne vtiča v politiko, ampak je samo za vbovega kmeta, kateri si v sili nikamor ne ve pomagat. Vsi smo bili veseli, samo g. župnik Karol Graba ne; on je že tedaj nasprotoval in nasprotuje še vedno, ker on kmeta ne ljubi. Za to mu je nevošljiv, če bi mu boljši godilo. Ves čas smo imeli

dobre duhovnike, vsi smo jih spoštovali in s solzami od njih slovo jemali. Ali temu želi cela fara, da bi skoraj pobral svoje kopite in jih nesel na Pemsko, ker dela toliko prepira v fari, da najboljši ljudje ne marajo več za cerkev. V števil. 25. je pisal v „Mir“, ako je to potreba, tako je boljši, da so Djekšarji odvisni od Velikokovčanov. Vprašamo Vas, g. Graba, kaj pa to vas briga? Ako je to za kmete, pustite nas pri miru; če ste Kristusov namestnik, oznanjujte sv. evangelij in pustite naše razmere. Sr. evangelij pravi: dajte Bogu kar je Božjega in kralju, kar je kraljovega. Mi vas pa prosimo da pustite tudi nam, kar je našega. Gospod Graba, vprašamo Vas, ali ste storili že vintolico za kmete kakor naš učitelj g. Šumi, katerega vedno raznašate v vašem smrdljivem časopisu? Potem bomo vam prav hvaležni. Naznanim, da je pri volitvi 8. junija prišlo malo podružnikov, ker so vedeli, da bo Graba zraven in tako ta volitev ni bila veljavna in se preklicne na nedeljo 5. julija. Takrat so prišli vsi, kateri so se zapisali tej potrebni družbi, da bi se izvolil odbor. Hitro je bil tudi ta nasprotovalec zraven. G. Graba je začel kričati in razsajati, da je raznesel celi zbor; ker so kmetje pametnejši kakor on so ga pustili samega v gostilni in so šli vsak na svoj dom. Našega tajnika je zmerjal na grd način in je dejal, da je od tujega denarja plačan občinski „individuum“. Lepe manire za enega župnika! Prihodnjič več!

Pliberk. Da kmetijstvo propada nihče ne taji. O vzrokih jako žalostnega propada se je v zadnjih letih veliko pisalo in govorilo. Gotovo je, da se posli zelo težko dobijo in večkrat še ne in se zategadelj morajo kmetije zanemarjati. Pomanjkanje kmetijskih delavcev je brez dvoma velik vzrok propada kmetijstva. Veliko škodujejo kmetom pa tudi posojilnice. Ne samo, da dajejo velike svote brez vsake potrebe, zahtevajo potem po 6% obresti. Seveda take židovske obresti navadno ni mogoče plačevati in kmet si posodi za poplačilo obresti na dobri svet katerega uda posojilnice še eno svoto. Ako posojilnica uvidi, da je ubogi kmet že daleč v dolg zgrabil in ni več zmožen ves svoj dolg poplačati, skočijo na njega in mu zavijejo vrat. Se en vzrok naj omenimo, zakaj kmeti vedno slabši gospodarji. Ta vzrok je jako važen, ali malo znan. V novejšem času so nastali trgovci s kmetijstvom, kateri kupujejo kmetije, jih razkosijo in pokvarijo in zadnjič še dobijo s prilizovanjem in hinavstvom ubovega človeka, kateremu prazno podstrešje in zanemarjena polja za velik denar na hrbet obesijo. Ta ubogi trpin hodi to težo v velikih gmodnih stiskah na svoja puščavi podobna polja in se trudi, kolikor je mogoče. Sveda s takim bremenom ni mogoče dolgo obstati in primoran je ubogi kmet, svoja posestva v zgubo prodati, ako mu jo prej ne zarubijo. V okolici pliberški se je na ta način že več posestev prodalo in uničilo. Prav pridno se pri tej kupčiji gospod Kronbirt obnaša in je prava pivka na kmetiskem mozgu. Napravila se kot največji dobrotnik kmetov, je pa v resnici volk v ovčji koži. Takega svetega in poštenega moža v celem Velikokovškem glavarstvu ni, kakor je on. Vsak dan se ozre proti nebu, sklone roke in prosi Boga v nebesih, da bi mu poslal nevednega Kranjca ali Štajerca, katerim bi navezal za drag denar svoja prehaljena, od ubogih domaćinov za majhen denar nakupljena posestva. Da je le en par tisoč goldinarjev pri vsaki kmetiji je gosp. Tomeš pa zadovoljen. Od svojih sobratov in siromakov ne zahteva več. Samo to ga v časil pezeji, da ni to ali ono posestvo kupil in raznesaril. Začuditi pa se je, da je g. Kronbirt še svetovalec in zaupnik ne samo kmetov, ampak tudi Pliberčanov, če ravno v enomer gleda, da bi dčbil nevedneža, kateremu bi kožo čez glavo potegnil. Ni se res začuditi, da kmetijstvo propada, ki imajo kmetje take krščanske može kakor je „Kronbirt“ za svetovalec.

Glinje. Zadnji „Mir“ je z velikim veseljem in škodoželjnostjo „paukal“ in pisaril, da sta bila gospoda Ilus in Ligot radi tega, ker sta župana v Loki imenovala „šufta“, ker je svojo besedo snedel, od sodnije karnovana. Pa vse veselje je padlo v Resniku v Dravo, kajti pri drugi obravnavi sta bila oba zatoženca oproščena in častni občan dr. Brejc ter njegov „špeci“ Widman sta hodila z žalostno obešeno glavo okrog Bog ju trošiti!

Resse, Westfahlen. Dragi „Štajerc“! Jaz ti naznanjam iz Resse v Westfalnu, da je tukaj taka huda burja bila, da take stari ljudje ne pomnijo. Voze je na cesti okol obrnilo, veliko hiš je odkrilo, veliko dreves poškodovalo, celtna je v zrak dvignila, ko so bile pripravljene za veselice: toča je pobila vse poljske pridelke; debela je padala, ko golobove jajce. S pozdravom, tvoj naročnik Joh. Parc.

Kmetovalci, pripravljajte si zeleno krmo za jesen in rano spomlad!

Po raznih strokovnih listih beremo, kaj nam je storiti da preživimo našo živino čez zimo, in zares, zelo različni so nasveti od zelene koruze do bukovega listja, resja in praporja najdemo v naravi nadomestna krmila.

Ni toraj moj namen Vam vse te rastline naštet; pač pa bi Vam priporočal da v strniše (Stoppelfeld) sejete eno ali drugo hitro rastočo rastlino katero lahko v pozno jesen zeleno krmite. Po zadnjem dežu imamo nekoliko opravičenega upa, da bomo imeli vsaj po ravninskih travnikih nekoliko otave, sveda bode množna taiste odvisna ne le od več deža ampak tudi od gnojnega stanja dotičnega travnika. Oni kateri so v zadnjih letih gnojili travnike z Tomaževo moko in Kaljevo soljo ali z enake učinkujočimi gnojili bodo pod enakimi razmerami imeli pač obilo več otave nego oni kateri se na travnik le ob času košnje in paše spomnijo.

Precej bi pa lahko sedaj še gnojenje travnikov s čilskim solitrom pomagalo.

To gnojilo katero vsebuje dušik (Stickstoff) je po navadi za travnike skoraj predrago in se njega raba le pri zelo pazni uporabi in v precej ugodnih slučajih rentira.

Letos pa ko je pri nas splošno pomanjkanje krme in 100 kg dobre krme najmanj 12 K stane je pri gnojenju travnikov z čilskim solitrom lepi dobiček zagotovljen.

Na en oral (Joch) travnika zadostuje 40—50 kg fino zdrobljenega čilskega solitra enakomerno raztrositi, paziti pa je da se trosi ob času ko ni na travi rosa, ker bi se drugače nežne rastline zažgale.

To gnojilo se na zemlji precej naglo rastopi in takoj prične uplivati na razvoj rastlin. Enako postopamo lahko tudi pri korenju in pri repi in posebno pri zelju.

Meni so hotle lansko leto gosenice repo popolno uničiti, zelo oslabele repice pa so se vidno okrepčale kakor hitro sem potrosil čilski soliter; samoumevno je da sem tudi te nepotrebne goste gosenice pokončaval kar se mi je posrečilo deloma z rabljenim perlinim lugom deloma pa da sem nagnal kuretnino na repno njivo, katera je gosenice prav pridno zobala.

Ako sejemo sedaj v sterneno precej goste oves in rudečo deteljo (Inkarnatkle) in pred setvijo potrosimo malo množno čilskega solitra in kadar so rastline eno pod veliko še enkrat, bomo dosegli letos v jeseni in v prihodnji spomlad prav izdatno košnjo izvrstnega krmila.

Dragi stanovski tovariši, iskriščajte toraj letos vsa pripravna sredstva da si združite ljubo živino pri dostojni hrani.

Različna semena za zeleno krmo kakor tudi čilski soliter Vam priporočam potem kmet. podružnic naročati

Nadalnje nasvete Vam dajo drage volje gg. potovalni učitelji, poljedelska šola v Grottenhofu pri Gradcu, vinorejska šola v Mariboru in po dopustu časa tudi podpisani.

Sklenem te vrste z pesnikom Slomšekom ki pravi: Slovenec tvoja je zemlja zdrava, za pridne nje lega naj prava, areča Te išče um Ti je dan, najšel jo boš — če nisi zaspan.

V Kačjem dolu dne 20/7. 1908.

Andrej Drogenig,
kmetovalec.

Novice.

Trije modrijani iz Halož... Zbrale so se tri kunštno haložanske glavice, ena žegana, dve pa nežgani; velečastiti in precej arboriti najmošter in knez haložanski Vogrin iz sv.

Barbare, klerikalni posestnik in cerkveni ključar Belšak in njemu enako vredni tovariš Kokoľj... Zbrali so se, si atisnili roke in pogledali na cerkveni stolp: „Oj ti preljudi tūrmšpic sv. Barbare, ti nam pomagaj, ti nas reši iz vseh zadreg... In barbarski „špic-turm“ je prijazno na to deteljico gledal ter jim dal do-bri svet. Šli so in zatožili urednika Linhartu pri mariborski sodniji. In veselili so se, da bo Linhartu srce v hlače padlo in da bo možakarje za odpustanje prosil. Dnevi so minuli in za 23. julija je bila sodnijska razprava dolo-čena. Prišel je pondelek, prišel torek in prišla sredo. In glej, — v aredo popoldne prinese pi-smonoša uredniku Linhartu ekspresno pismo mariborske sodnije. V pismu se je naznanilo, da so bratci Vogrin, Belšak in Kokoľj tožbo na-za-j potegnili in da morajo valed tega vse sodnijske troške plačati... Hahaha! Vse veselje je splavalo modrihanom po vodi. Zbali so se, zbal so se naših dokazov, ki bi jih doprinesli pred sodnijo... Oj ti dete-ljica! Kako hudomušno gleda barbarski „špic-turm“ na te tri najbrihtnejše Haložane...

Iz Spodnje-Štajerskega.

Iz Ptujске okolice se nam piše: Kakor se je pri „velikem kmetskem zboru“ v Ptuj dne 19. julija t. l. izvidilo, se je tamkaj velika in velika množica kmetskega ljudstva zbrala, katera je radovoljno in z veseljem poslušala besede izvrst-nih govornikov, kateri so po vseh straneh pravo dopadenje dospeli. Daj bog! da bi se taista tudi uresničile in nam obilno sadu donesle! Hvala in zahvala toraj vsem častitim gospodom, kateri se za nas trudijo; saj smo res vsi potrebni pomoči, samo da ljube edinosti še nam majns. Zatoraj kmetje, izdramimo se, podpirajmo naše prijatelje, koji se za nas potegujejo in začetno enkrat sami misliti, in ne poslušajmo krivih prorokov, kateri nam samo pesek v oči mečejo in nas še za na-prej hočejo v temi imeti. Vso narodno hujskanje naj bode ob strani; združimo se! pomagajmo si! in skrbimo le za naše stanje, vse drugo, razun tega, kar našo katoliško vero zadene, je slepa-rija. To je božja reanica.

Prvaški polom v Ormužu. Do velikega po-loma je dovelo gospodarstvo prvaške gospode v Ormužu. Leta 1904 je pričelo edinemu prvaškemu trgovcu v Ormužu slabo iti in odločil se je, da proda svoje hiše in posestvo. Prvaška okrajna posojilnica seveda ni imela nič drugega storiti, nego hitro in na tihoma dve hiši tega trgovca nakupiti. Ker je imela posojilnica samo 15.000 K lastnega premoženja, kupna cena hiš pa je znašala 80.000 K, morala je večidel de-narne vloge porabiti, katere so ji zau-pali člani. V kupljenih dveh hišah spravilo se je seveda več „narodnih štacon“ in prvaških obrtnikov i. s. 1 trgovca, 1 mizarja, 1 klobu-čarja in 1 čevljarja. Ali kmalu je mizarju dro-biža zmanjkalo, vzel je popotno palico in zapu-stil Ormuž. Ednako se je godilo trgovcu, zna-nemu prvaškemu Marku Šepec, ki je bil vedno eden prvih, kadar se je hujskalo proti napred-njakom. Mož se je preselil v Maribor, kjer je upal, da napravi z nemškimi kupci več dobička. In tako je šlo naprej. Klobučarju se je pričelo istotako slabo goditi. Končno so ga zarubili in mož je napovedal konkurz. To je seveda pog-lavarje ormuškega prvaštva hudo spekle in skušali so vse zamolčati in zatajiti. Pa le ni šlo, — vse pride na solnce. Vbogi člani prvaških posojilnic, kako lahkomišno se zapravlja in vporablja vaše denarje! Ali se vam oči še ne bodejo odprle?

Prvaški uradniki v Ormužu imajo to nava-dico, da zabajajo med uradnimi urami v gostilne in „čitalnico“. Ljudje pa naj čakajo. Opozarjamo oblast na to!

Iz Slovenjgradca se nam poroča: Pred kratkem se je vršila veselica v naprednem smislu za šolsko mladino v restavraciji pri kolo-dvoru. Ta prireditelj za strašno jezi nekatere gospode, da ne pridejo več blizu. — Tem besnim ljudem bodi povedano, da čisto lahko izostanejo, ker nismo od njih prav nič odvisni. Sploh pa ne morejo nekateri teh narodnih korifej brez huj-kanja živeti. — Med najbolj zagrizene spada šmarski „oberlerer“ Šalamon. Koder ta prvaški petelin hodi, seje le sovražstvo, prepir in huj-kanje. On je prišel pred leti disciplinarnim

potom v Šmartno, kjer svojo hujekarijo nada-ljuje. Ali ima zato 8 K vsaki dan plače, da hujka? Kot odbornik je storil predlog, da naj se vse slovenske uradujo, Nemcem pa se pri-bizije in tako skriva svoj značaj. Šmarčani ga imajo za čisto za nič učitelja. Jezo ima tako na Nemca, da kar skače in vpije in kolne, da se ljudje kar križajo. — Šmarčani so prav imeli, ko so šli v Gradec protestirati proti temu človeku!

Hlev za bolno živino. Gosp. deželni živino-zdravnik Kurzidim nam piše: Mestna občina ptujska je po naprošbi okrajnega zastopa zgr-dila pri klanici hlev za bolno živino. Tako bo-dejo zamogli tudi oddaljenejši posestniki svoji bolni živini zdravniško pomoč priiskovati, s tem, da jo pripeljejo v ta hlev in to pri malih troških. Ta uredba je prav velikega pomena za količine konje. Namesto da zdaj kmet sam z vsemi mo-gočimi, dostikrat škodljivimi domačimi sredstvi živino zdravi ali pa živinozdravnika celo uro da-leč pokliče in s tem veliko dragocenega časa izgubi, — prižene ali prijah naj se bolanega konja takoj v mesto in naj se mu preskrbi tam pomoči. Na ta način se zamore marsikatega drugega konja rešiti. Sploh se svetuje, da se oboleli živini čimprej zdravniško pomoč preskrbi, ne pa da se mesece dolgo čaka. Marsikatero bolezen se v začetku lahko odstrani, pri daljšem zanemarjanju pa postane neozdravljiva. (Glej tudi inzerat v današnji številki!)

Falotstvo. Preteklo nedeljo po noči je od-sekal nek zločinec krasno „Musa“, veliko rožo v mestnem parku ptujskem. Odekal jo je s sabljo. Skoraj gotovo je zločinec iskati v vrstah madžaronskih huzarjev. Takemu falotu naj bi se nšesa odrezalo!

Letni in živinski sejmi na Štajerskem. (Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.) Dne 25. julija v Lipnici; v Zalen**, okr. Celje; v Gornjem Gradu**; v Slovenji Bistrici**; pri Sr. Urbanu**, okr. Ptuj; v Čermožičah**, okr. Rogatec; v Kozjem**; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 26. julija pri Sr. Ani na Krembergu, okr. Čmurek. Dne 27. julija v Teharjih**, okr. Celje; v Framu**, okr. Maribor; v Ormožu**, v Kleinu**, okr. Arvež; pri Sr. Martinu pri Vurbergu**, okr. Maribor. Dne 28. julija v Ormožu (svinjski sejem). Dne 29. julija na Ptuj (sejem s ščetinarji), okr. Kozje. Dne 30. julija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Kostrivnicah**, okr. Rogatec; v Gradcu*. Dne 31. julija v Konjicah**; pri Sr. Jakobu**, okr. Laško; pri Sr. Lovrencu v Slov. gor.**; okr. Ptuj; v Zagorji**, okr. Kozje; v Marneburgu**. Dne 1. avgusta v Rogatem (sejem z veliko ži-vino); na Ponikvi*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Brežicah (svinjski sejem); v Piščah*, okr. Brežice; na Gomilici**, okr. Lipnica. Dne 3. av-gusta pri Sr. Lenartu v Slov. gor.**; pri Sr. Jakobu**, okr. Celje; na Tinskezi**, okr. Šmarje pri Jelšah; v Konjicah*; v Kamnici*, okr. Maribor; v Celju. Dne 4. avgusta v Radgoni*; St. Ilj ob Turjaku**, okr. Šoštanj; v Ormožu (svinjski sejem); na Sr. Gorah pri St. Petru**, okr. Kozje. Dne 5. avgusta v Lučanah (sejem s drobnico), okr. Arvež; v Lembergu*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Loku**, okr. Laško; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; pri Sr. Janžu**, okr. Arvež. Dne 6. avgusta pri Novi cerkvi**, okr. Ptuj; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); pri Ma-riji Snežni, okr. Čmurek, v Gradcu (sejem z rogato živino in konji).

Tečaj za vezenje, združen z razstavo naj-novejših vzorcev umetnega vezanja, vzpizori znana firma Singer & Co. od 22. julija do 8. avg. v prostorih „Mädchenheim“. Tečaj kakor razstava sta popolnoma brezplačna. Podučevalo se bode v pisanem, zborastem in monogramskem vezanju, nadalje v Madeira-, Hardanger-, votlo-robnem-, luknjastem in Point-lace-delu. Tudi šivalni poduk s posebnim ozirom na aparate, pridjane „Zentral-Bobbin“-šiv. stroju, se vrši obenem. Kakor znano, prireja ta svetovna firma take tečaje večkrat. Vedno se dajo tako poljudno, da se učenke že v enem tednu vsega pridučijo, pa čeprav niso večše vezanja. Naznani se udeležbo pred za-četkom poduka v razstavnem prostoru. Pripo-ročamo to priredbo najtopleje!

Med puferje prišel je v Konjicah kurjač Jakob Pučko. Odrngalo mu je 4 prste leve roke.

Obesil se je bogati posestnik Johan Skole v Prihovi pri Konjicah. Vzrok samomora je do-mači prepir.

Vlak iz tira skočil je v Poličanah. K sreči se ni zgodila druga nesreča.

Iz Koroškega.

Napredna zmaga. Iz Slov. Plajbarga se nam 15. julija 1908 poroča: Občinske volitve ki so se danes izvršile ob veliki ude-ležbi, so prinesle z mogo naprednjakov, kar z veseljem poročamo. Naša stranka je zma-gala v prvem in tretjem razredu. V drugem pa se nismo udeležili volitve, da pustimo „Metoi-iam“ tudi malo „fajda“, ter da bodo videli, kako je treba po pravem občinske zadeve oprav-ljati. Z virilnimi glasovoma imamo zdaj 10 li-beralnih, Nemcem prijaznih mož proti 4 črnim v Poboru. Dozdaj je bila občina čisto črna. Pre-iskalo se bode zdaj natanko, kako se je gospo-darilo in morda izvemo še marsikatero novico! Navdušenim naprednjakom pa, ki se niso bali truda, da so izčistili občinski hram, izrekamo svoje pripoznanje in hvalo. Jako težko pa se bo beli slamnjak s tamborico od polnih piskrov egiptovskih ločil. Nemara se bojo morale „pre-cartane“ rokice spet „hobla“ prijeti. Dela je ja dosti! Naj pa pomaga tiste lepe cerkvene stole v Celovcu delati, kterih eden stane 50 kron, čeravno je tu domači mizar, ki je hotel enake po 16 kron narediti... Živeli naprednjaki!

Obsojen župnik. Fajmošter Franta v Osiahu je žalil na gđ. Fani Marger na časti. Bil je vsled tega na 30 K globe obsojen. Tudi pri-tožba mu ni pomagala. Niti ženska čast gotovim kuharjem ni sveta.

Volitev v Bistrici v Rožni dolini. Kakor znano, so svoj čas župnik Schuster in tovariši protest proti občinski volitvi vložili. Vlada je ta protest zavrgla. Zato se je vršila 20. t. m. volitev žu-pana, občinskih svetnikov in krajinj šolskih svet-nikov. Interveniral je g. vladni svetnik Grab-mayr. Za župana je bil v tretjič g. Tillmann Faust, fabrični ravnatelj, izvoljen. Za občin-ske svetovalce pa so bili izvoljeni gg.: Joh. Kurasch p. d. Tomasch, posestnik in gostilničar v Bistrici, Jos. Partl p. d. Kosem, veleposest-nik in Lorenc Flinig, p. d. Schleicher, velepo-sestnik v Srečah. V krajinj šolski svet so bili izvoljeni: za šolo v Bistrici gg. dr. Kamillo Trimbacher, Joh. Kurasch, Val. Ibounig, Fl. Nalle, Stefan Obiltschnig; za šolo v Srečah pa gg. Anton Plantz, M. Dobeiniger, Lorenc Feinig, T. Feinig in Joh. Schannig. — Čestitamo občini za to izvolitev. Vsi izvoljenci so naprednjaki. Črna stranka je delovala z vsemi sredstvi. Ali ni ji pomagalo. Volilci so sprevideli, da je pošteno gospodarsko delo potrebnejše nego brezmišlno hujskanje. Živeli napredni volilci!

V Prevalju je bil za župana zopet g. Leo-pold Pristou izvoljen. V občinski zastop so bili izvoljeni gg. M. Stroinig, F. Lstachnig, A. Hri-bernigg, K. Pogantsch, P. Dobrodel in F. Jurko-vitsch. V krajinj šolski svet pa gg.: F. Copra, J. Heckl, F. Petach, J. Pletschitschnig in G. Bergmann. Izvoljeni so naprednega mišljenja.

Od nekd na Koroškem se nam piše: Pre-ljudi naš „Štajerc“, vzemi tudi od nas nekaj fletnega, t. j. novo pesem o staremu prvaku, s katero njegovim podložnikom in tudi vsem tvo-jim zvestim bralcem odkritočrno naznamimo, zakaj bode „vzgleden“ Ober-Andrej eden dan namesto repični močnik doma — le ječmen ali ričet v kajfajci južinal, ako se mu bodo bliščeče krone smilile. Ta pesen, ki jo je njegov pastir na politični paši pravkom v poduk in na-prednjakom za kratek čas stuhtal, se glasi:

Andrej majhen mož!

Prvaške priče vozi,

Ker Nemec je zatožil

In častno tožbo sprožil.

Dohtarja prvaškega

Si vzel je za govornika.

„Andrej tiho bodi,

Tvoj jezik ni po modri!“

Možicelj pa koj brodi

In tako-le zagodi:

„Tiho biti je škandal,

Sodniku bom levite bral“.

Ko ta škandal zasliši
Tam v sodniški hiši,
Mu objubi „skledečo ričeta“.
Andrej dober tek, koj pijah ga!

— Ää — to le — ää —

Ustrelil se je v Celovcu posestnik gostilne
„Zar Alm“. Baje so ga gnale slabe gospodarske
umirne v smrt.

Živinski sejmi meseca avgusta se vršijo:
1. v Ebersteinnu in Wolfsbergu; 3. v Sp.
vavogradu, Arriahu, Sv. Lovrencu, Krembrücknu,
v Schwarzenbachu, St. Lovrencu v Lesschu,
v Ratnici in Beljaku; 10. v sv. Lenartu, Beljaku.
6. v Železni Kaplji. 17. v Preitenegu, St. Vidu
v Giani, St. Mihu nad Plibergom, Hüken-
bergu; 21. v Liesingu; 22. v Luggan; 24. v
Piesahnu, Labudu, Forstu v Labudu in Klein-
reheimu; 25. v Sv. Salvatorju; 27. v Pater-
ganu; 28. v Sv. Andreju, Zg. Dravogradu;
29. v Rennwagnu in 31. v Feldkirchnu.

Čudna nesreča se je zgodila te dni v sv.
Salvatorju. Ljudje so našli nekega dečka težko
ranjenega, kakor da bi dobil strel s šrotom v
obraz. Ne ve se še ničesar, kako se je nesreča
zgodila.

Umrli je 14. t. v Celovcu za Koroško vele-
poslančni deželni knjigovodja v p. gosp. Mat.
Obiltnich. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil
v Medvedjega dola, pri Plaucu v občini Bistrici.
Do zadnjega je bil vodja centralne zveze kmet-
skih društev za Koroško. Bil je splošno spošto-
van in njegova smrt prizadela je kmetijstvu hudo
ranilo. Domača zemljica bodi poštenjaku lahka!

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! Na železnici Mostar—Sara-
jevo so se peljali v enem vozu en katoličan, en
mohamedanec in en Srb. Govorili so o temu,
kdo je najbolj pravičen. — „Jaz sem najbolj
pravičen“, pravi katoličan, „kajti jaz sovražim
brezverce“. — „Ne“, odgovori mohamedanec,
„najbolj pravičen sem jaz, kajti jaz se ne bri-
gam za nobenega pripadnika druge vere“. —
„Oj ne“, meni Srb, „jaz, edino jaz sem najbolj
pravičen, kajti jaz ravnam z vsemi ljudmi
ednako“. In res, ko sta katoličan in mohame-
danec izstopila, manjkala je obema — žepna
ura.

Vsled velikih viharjev je ponesrečilo zadnjo
dni v malih priistanih okoli Bilbao skupno 42
oseb.

Nevihta je dirjala v Bergerju na Ogrskem.
Vse je pod vodo. 6 žena in 5 otrok je utonilo.

Grška skupina je napadla 18. t. m. bul-
garako vas Rharci. Umorila je 25 oseb, ranila
4 in požgala celo vas.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarje-
vega jubileja posebne poštne marke. Mi
prosimo, da nam pošljete naši somišljeniki že
rabljene te poštne znamke. Za veliko število
teh znamk dobimo gotovo svoto denarja, ki se
bode porabila v napredne šolske na-
mene. Nabirajte torej jubilejske marke in po-
šljite jih uredništvu „Štajerca“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Gospodarske.

Pomanjkanje krme.

Kmetovalci, sejajte pozne sadeže, da ne bo po-
manjkanja krme.

Najsi zelo spomlad in začetek poletja bila za kmeta
še tako zelo ugodna in mu toliko obetala, držala nista
teh obljub ne maj ne junij. Lepe nade na lep in velik
pridelek so se skoro docela izjalovile. Ozimina je vsled
prehude suše zelo trpela, poletni sadeži pa so iz istega
vrozka ostali zelo nerazviti in slabi. Sena smo povprečno
pridelali za 30—40% manjše kakor bi ga morali. In
kakor razmere stoji, nam ni nobenega upanja, da bi
dobili kako otavo.

Torej imamo slabe čase in bomo imeli še slabše;
po zimi nam bo manjkalo krme in stelje. To je za šta-
jerske kmetovalce zelo hud udarec, ki nas lahko spravi
ob ves napredek, ki smo ga s skrbjo dosegli na polju
živinoreje.

Proti vremenu je kmetovalec popolnoma brez vse
moči, vse njegovo delo in ves trud je zaman, če ni
dežja, ki bi je oplodil. Upamo pa, da nam bosta julij
in avgust vrnila to, kar sta nam maj in junij vzela.

To upamo, a obenem hočemo poskusiti vsa sredstva,
ki nam lahko v tej zadregi in nezgodi pomagajo, ali to
zlo vsaj malo polajšajo.

Za kmetijske podružnice se začnjen sedaj novi čas,
ko bodo lahko s pridnim delom, navseti in pomočjo
obvarovali svoje člane velike škode. Na mnogih krajih
so že začeli prodajati živino. Jasno pa je vendar ko beli
dan, da bodo imeli kmetovalci samo škodo, če bodo
prodali preveč živine, posebno pa, če jo prodajo za
nizko ceno. Zato se naj živina ne prodaja. S tem pa
nikakor ne mislimo reči, da je bolje, če se živina iz-
strada. Stradati živina ne sme, ravno tako pa je ne
smemo tudi prodajati za malenkostno ceno. Kjer krma
ne zadostuje in se ne more dobiti primeren nadomestek,
tam je boljše, da živino prodamo, dokler je še dobro
rejena in dokler še ni izstradana. Tam seveda ne smemo
čakati, da sta gumno in skedenj popolnoma čisto po-
metena.

Ze sedaj se mora začeti štediti z zeleno krmo,
a tudi paziti na to, da se ne trati in ne zasmeti v gnoj.
Razen tega pa se mora gledati tudi na to, da se za
jesen in za zimo dobi nova krma.

S tem da se sadijo in sejajo sedaj v strnišča pozna
silja, lahko, če bo vreme primerno, imamo zeleno krmo
za v hlev notri do oktobra in v ugodnem slučaju lahko
še kaj posušimo.

Zato: Kmetije, sejajte pozne setvine v veliki meri,
da vam ne bo manjkalo krme.

Pozne setvine za krmo. Za pozne setvine lahko
pri nas rabimo: graholjko, grah, žito, belo gorčico, ko-
ruzo, ajdo, rdečo deteljo, povodno repo in mogoče včasih
tudi sladkorno proso. Razume se samo po sebi, da
dajo ti sadeži le tedaj ugoden pridelek, če je vreme za
njih ugodno, to je, če je mokro in toplo in če imajo
primerno pognojeno zemljo. Če hočemo, da se nam to
posreči, moramo kolikor mogoče zgodaj sejati in zato
je dobro in priporočljivo, če se takoj po žetvi kopice
po njivi tako postavijo, da se lahko med njimi in ob
njih orje in seje. Praha mora biti zelo plitva; najboljša
je, če jo naredimo s kalcijem plugom, ki ima več leme-
žev. Seme se poseja na široko naravnost v brazde, po-
tem se pobrana in vtisne v valjarjem v zemljo. Kjer je
zemlja mehka, tam se poseje kar na strnišče in se po-
tem spravi v zemljo z ekstraktorjem ali kultivatorjem.

Uboje zemlje, ki je potrebna gnoj, nikakor ne smemo
pozabiti pognojiti. Za tako gnojenje je posebno dobra
gnojnica; manj dober je hlevski gnoj, ker imamo z njim
preveč dela in izgubimo na ta način po nepotrebnem
premnogo časa. Tudi umetna gnojila so zelo priporo-
čljiva, 3 do 4 meterske stote superfosfata pri oranju in
2—3 meterske stote, ko je rastlina že malo porastla,
zadostujejo na ha in strežijo taki setvi zelo. Graholji-
čina mešanica. Ta mešanica si pač na vsak način zaslu-
ži, da jo imenujemo na prvem mestu. Ona je v raz-
ličnih razmerah najbolj zanesljiva pozna setvina in daje
mnogo in dobre krme, ki jo živali rada je zeleno, pa
tudi suho. Posebno hvalnega je taka mešanica, če ji po-
gnojimo s superfosfatom. To mešanico lahko sejemo kot
zimsko ali pa tudi kot letno mešanico. Letna mešanica
sestoji iz polnetne graholjke 120 do 150 kg na ha, ovsu
ali rži (100—120 kg na ha), konjskega doba (30—50 kg
na ha). En del graholjke se lahko nadomesti tudi z
grahom. Oni del graholjčine mešanice, ki se lahko ob
ugodnem vremenu posuši, sicer pa se podorje in daje
potem dober gnoj. Zimska mešanica. Za to rabimo
zimsko graholjko (120—150 kg na ha) in zimsko žito
(140—150 kg). Ta mešanica se seje od konca avgusta
do začetka septembra in daje že zgodaj v spomlad
tečno in lepo zeleno krmo. Zimska graholjka je mnogo
dražja ko poletna in ker ni določenega znamenja, po
katerem bi se razločevali, se večkrat prodaja poletna
graholjka namestu zimske. Zato se mora pri kupovanju
zahtevati garancija. Za lahko zemljo smemo namestu
zimske graholjke rabiti tudi kosmato ali peščeno gra-
holjko, ki zelo dobro prezimi. Zimskega graha po svo-
jih izkušnjah ne moremo priporočati, ker daje le v zelo
redkih slučajih ugoden pridelek. V lahki zemlji lahko
rabimo peluško namestu zimskega graha. Zelena koruza.

Koruza je jedna med najbolj zdračnimi rastlinami za
krmo in se lahko v toplih legah seje v strnišče. Sejati
jo moramo kolikor na gosto, na ha vzamemo namreč
250—300 kg koruze in primešamo lahko z uspehom
nekaj (30 do 50 kg) poletne graholjke, da dobi krma
na ta način v se nekaj več beljakovine. Če imamo pre-
več zelene koruze, jo lahko skisamo. Rž za krmo lahko
posejemo jaro, zimsko ali janževito žito vsako samo za
se. Vzeti pa moramo vsaj za tretjino več semena, kakor
drugače, ko sejemo žito, da bi dobili zrno. Vedno pa
je mnogo boljše, če primešamo temu semenu nekaj
graholjke ali graha. Bela gorčica je zelo hitro rastoča
rastlina, ki je posebno primerna za lahko ilovnato zemljo
in za dobro pognojeno peščeno zemljo. Kjer gre za to,
da dobimo kakor hitro je mogoče, zeleno krmo, tam
moremo gorčico kar najbolj priporočati. Kositi jo mo-
ramo takrat, ko začne cveteti. Najboljše je, če jo po-
sejemo zmešano z ajdo. Na ha (= nekaj več ko 2 orala
ali 2 joha) vzamemo 15 kg bele gorčice in 40 kg ajde.

Druga, zelo dobra mešanica, se naredi, če vzamemo 10 kg
bele gorčice, 30 kg ajde in 15 kg oljnatke redkvice.
Ajda se najbolj ugodno prideluje skupno z belo go-
rčico, ker jo potem živina rajši je in ker ji potem tudi
mnogo bolj tekne. Tej mešanici lahko dodamo tudi ne-
kaj kg jarega žita. Rdeča detelja. Rdeča detelja je rast-
lina za bolj lahko zemljo. Če jo sejemo v drugi polo-
vici avgusta, imamo še isto leto pašo, drugo leto pa,
če je bilo vreme zanjo ugodno — mokro in toplo —
že v maju zelo lepo košnjo. Seno pobranamo nalahko
ali pa za lahkim, obročkastim valjarjem vtisnemo v
zemljo. Zelo se priporoča, da naj dodajamo rdeči de-
telji, ki je računimo na ha 20 do 30 kg, nekaj itali-

janske Rajtrave. Ta mešanica je posebno dobra za lehe,
da jih posejemo. V ta namen prekopljemo prazne lehe,
ki so nam v rdeči detelji ostale, zdrobimo grude z
grabljami, posejemo zgore navedeno mešanico in po-
ravnamo zemljo z obrnjenimi grabljami. Pozna repa. Za
sejanje v strnišče je najbolj primerna takoiimenovana
vodna repa (Wasserrübe). Najboljše je, če jo sejemo v
razdalji 40—45 cm s sejalcem, ker so potem lahko
okopljemo s plugom ali s Planetom jr. Sicer jo sejemo
precej na široko, jo plitvo pobranamo in če se nam
je pri sejanju namerilo, da smo jo pregosto sejali, jo
kratkomalo parkrat prebranamo in tako razredčimo. Ta
repa je zelo hvalna, če ji gnojimo z živinsko gnoj-
nico, človečjimi odpadki ali kompostom. Če jo široko
sejemo, računimo 2 do 4 kg na ha, če jo sejemo, s
sejalcem, pa 1 do 1,5 kg na ha. Priporoča se še velika
množina različnih rastlin, ki jih lahko sejemo, da si
nadomestimo krmo. Vse te rastline, ki sem jih tukaj
omenil, pa lahko zato priporočam, ker sem delal z
njimi sam poskuse. Posebno lepe uspehe sem dobil
vedno z graholjično mešanico; neuspehe sem imel le
tedaj, če se je s krmiljenjem prepozno začelo in so se
spodnji deli zaradi dolgega ležanja že pokvarili. V tem
slučaju je bolje, če mešanico pokosimo in jo posušimo,
seveda le tedaj, če je vreme še za tako delo. Če je
vreme že premočilo, potem pustimo, da raste naprej in
jo pred zimo podorjemo. Za Srednjo in Spodnjo Šta-
jersko je posebno primerna zelena koruza. A tudi me-
šanica z gorčico in ajdo mi je večkrat zelo dobro slu-
žila, tako da jo lahko na vsak način priporočam. Sper-
gelj (Riesenspörgel) je zelo dobro sredstvo, da daje ži-
vina mnogo mleka; škoda je samo ta, da daje le v
toplom in mokrem vremenu in v lahki zemlji dober pri-
delek. Z velikim dobičkom sem ga po košnji mešal s
koruzo in dajal živini. Svetovati morem le, da se naj
tak krma kolikor mogoče v veliki meri prideluje. Če
se poskus posreči, če je dovolj dežja in včasih tudi
toplo vreme, potem se lahko škoda, ki jo je suša na-
redila, zopet kolikor toliko popravi in kmetom bo
ostala marsikatera kronica v žepu. P.

Cenjeni naročniki in prijatelji!

S to številko stopi naš priljubljeni list

„Štajerc“

v 3. četrtletje VIII. svojega letnika. Da ne pride
do kakšnega motenja v dopošiljanju, prosimo
vse svoje cenjene naročnike, da poravnajo čim-
preje naročnino.

Naročnina stane: Za Avstrijo na leto 3 K,
na pol leta 1,50 K. Za Ogrsko in Hrvaško na
leto K 4,50, na pol in četrta leta razmerno. Da
je ta cena tako visoka, so krivi Kušutovi vele-
izdajalci, ki se bojijo „Štajerčevega“ biča. Za
Nemčijo na leto 5 K. Za Ameriko 6 K. Za vse
druge inozemske dežele se računi naročnina z ozi-
rom na visokost poštne.

Naročnina,

katero naj blagovolijo naročniki čimpreje po-
ravnavati, je gotovo tako nizka, da je komaj papir
plačan. Mi naprednjaki tudi ne iščemo dobička
temveč nam je edini namen, da izvršimo potrebno
delo v prid ljudstva. To lahko rečemo, da
ni noben slovensko pisani list tako edločno borbo
proti ljudskim zatiralcem peljal, kakor
naš „Štajerc“.

„Štajerc“ se ne ozira ne na levo, ne na desno,
temveč dela edino in izključno za
ljudstvo.

„Štajerc“ biča brez uasmiljenja vse, kar je ljud-
stvu sovražnega in škod-
ljivega.

„Štajerc“ hoče na gospodarskem polju zboljšanje
žalostnih razmer kmetske, obrtnika in
delavca. Na polju politike zahteva, da
bi imeli delavni sloji isti vpliv kot
gospodstva. Na kulturnem polju pa
zahteva „Štajerc“ čimveč izobrazbe za
vso ljudstvo.

To je naš namen! Kdo ima pogum, da bi
očrnil, osmešil ali zasramoval ta namen? Mi
pravimo: Vero se ne sme omadeževati s po-
litiko! Narodnost se ne sme zlorabljati v
strankarske namene. Kmet, obrtnik in
delavec pa so večni stebri človeške družbe
in brez njih, proti njih volji se ne sme nič-
esar več zgoditi.

Zato pa ne sme manjkati „Štajerc“

v nobeni hiši.

Delajte, razširjajte vaš list, naročajte se, agiti-
rajte za nove naročnike. Ako vsak naših odje-

malcev pridobi le enega novega naročnika potem pridemo do velikankega števila naročnikov

30.000.

Potem pa nam bode tudi lahko ustreči vsem zahtevam, ki jih stavijo naši odjemalci!

Na delo torej, naprednjaki!

Uredništvo in upravnništvo.

Listnica uredništva in upravnništva.

Štev. 16635 J.N. Leibniz: S 4 K; ki so bile vpslane 23. 7. 1907 je plačana naročnina, s katero ste zaostali od 1. 6. 1906, do 1. 12. 1907. Na račun je tedaj pravilen. Prosimo za plačilo. — Štev. 30.117 A. W. Blindenbach: Naročnina znaša letno 3 K in ne 1 K, kakor Vi menite. Opomin je pravilen. — Joh. Košeine, Ormuž: Prosili smo poštni urad, da uredi zadevo. — Štev. 17. Lepen p. Eisenkappel: Mi pošljamo list redno. Vprašajte pri pošti. Naročnina je od 1. 2. t. l. izostala. — Štev. 13.011, Miess, Koroško: Troški za Vaš inzerat bi znašali 2 K. Inzerate se plačuje naprej. — Štev. 16739 Laporje: Kakor pri 13011. — Vsem naročnikom: Prosimo še enkrat, da se pri vseh dopisih glede spremembe stanovanja, plačila naročnine itd. vedno omeni naročninsko številko, ki je napisana na ovitku lista. Pri vprašanjih naj se priloži marko za odgovor. Naročnina je vedno v naprej plačati. Posebno novi naročniki naj se nato ozirajo!

Loterijske številke.

Gradec, dne 11. julija: 60, 70, 37, 36, 27.

Trst, dne 18. julija: 34, 22, 7, 82, 36.

Trgovski učenec

z dobrimi šolskimi spričevali se sprejme v velikotrgovini 511

Ed. Suppanz, Pristova.

Zenitna prilžnost.

Kmetič posten fant okoli 30 let star, ima nekaj denarja, želi se zaročiti s kakšnim dekletom ali vdovo ne pod 25 let staro z enim ali brez otrok ki bi imela posestvo ali trgovino. Več pismeno do 10. avgusta. Naslov: Edinost 120. Postrestance St. Lorenzen ob Marburg. 522

Lepo posestvo,

1/4 ure od Maribora, blizu cerkve in šole, pri stezi in potoki, 1 nadst. hiša z 8 stanovanji in zemlje 1 joha, prijetno za obrtnika, posebno mesarja ali za penzionista, se prodaja. Več o pogojih, ki so lahko, pove „Štajerca“. 521

Učenca

z dobro šolsko izgojo se sprejme v trgovini z mešanim blagom Vitus Morv v Plajbergu na Koroškem. 510

Delavke

dobijo trajno in dobro plačano delo v fabriki uzigalnega blaga (Zündwarenfabrik) Maribor. Rast pri Mariboru. 389

Za svojega vzel

bi otroka brez starišev, ki je 8–10 let star, čeden in poštenega obnašanja ter zmogel nekaj nemškega. Dobro bi bilo, ako ima nekaj dote, ki bi se mu vkupljala in obrestovala. Imeti bi moral 200 gold. Več se izve pri upravi tega lista. 523

Trgovina z mešanim blagom

zvezana z dobro idečo

gostilno

v enem največjih farnih in romarskih krajev spodnje Štajerske v okraju Rogatec se da v najem s začetkom septembra 1908 in to pod zelo ugodnimi pogoji. Prižve se pri gospodu Hans Straschill, Breg pri Ptuj. 512

3 stelaže

in 1 pudelj, jako dobro ohranjeni, se po ceni takoj prodaja. Kje? pove uprava „Štajerca“. 508

Zahtevajte cenik brezplačno.

Garancija več let.

Za neprimerno denar nazaj!

Prava srebrna remontoar	K 6.50
„ nikel remontoar	9.00
„ železniška Roskopf	5.00
„ patent precisijska Roskopf	6.50
Srebrne verižice	2.00
Stenske ure	2.40
Budilnice	7.00
Ure na pendelj (Schlagwerk)	4.00
14 kar. zlati prstani	4.00

Zahtevajte cenik zastonj!

A. KIFFMANN

fabriška zaloga ur, zlatega in srebrnega blaga 512
MARIBOR P. I.

Dobro idoča kovačnica

z dvema ognjišči in k nje pripravnimi stroji na vodno moč (mit Wasserbetrieb), tik deželne ceste, 1 1/4 ure od kolodvora Bleiburg, se odda na 6 let ali še dalje v najem (Pacht). Več se izve pri kovaškemu mojstru Gašper Kuschnik, trg Grabinje (Griffen) Koroško. 515

Jos. Kasimir

trgovina z mešanim blagom

nasproti W. Sirk's Nfl. in fialka nasproti minoritne cerkve

v PTUJU

priporoča svojo bogato zalogo v specerijskem, malarialnem, barvnem, galanterijskem, kratkem reznem blagu, 80% jesihovo kislinu, laško, bučno in namizno olje, vse vrste moke, kave, čaja.

Novost!!

Seme za rdečo deteljo.

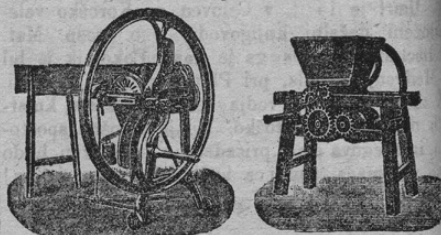
endivije in brazilsko salato, Lukulus ter krmno apno za svinje, žganje v steklenicah ter vse drugo pri najboljši in najcenejši postrežbi.

Novost!!

Fabrika kmetijskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorf

(Štajersko)

priporoča najnovejšo vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, rezalnik za koruzo, sesalnice za gnojnice, trije stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheuerchen) za mrvo obračati, stroj za košnjo trave in žitja, najnovejšo gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacinane, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Düchschert“, daje največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleske nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko. 423

MLIN

4 pari kamenja in enim volcom na zmerni vodi. Mlin, hišno poslopje in štala, vse združeno, vse dobro obdržano, 6 oraloj zemlje blizu Maribora se po ceni hitro prodaja. Kje pove upravnništvo „Štajerca“. 444

Okrajni zastop ptujski

otvoril je

polet mestne kletnice v Ptuj
hlev za bolano živino.

S tem zamorejo posestniki svoji oboleli živini z malimi troški živinozdravniško pomoč priskrbeti. Kdor ima tedaj bolano živino, naj jo takoj prižene v mesto. V hlevu bode potem preiskana in se ji bode po možnosti pomagalo. Ne zanemarjajte živinske bolezni!

Priporoča se obilno rabo tega hleva za bolano živino.

Razglas.

Odbor hranilnice v Ljutomeru je sklenil, da se zniža s 1. septembrom 1908 obrestna mera za vloge

od 4 1/4 na 4 1/2 in za hipotekna posojila od 5 1/4 na 5 1/2.

Letno kapitalno odplačilo pa se zniža od 1/4 na 1/2.

Hranilnica v Ljutomeru

dne 15. julija 1908.

Ravnateljstvo.

Hans Wouk

eletrgovina z mešanim blagom,
vinom in žganjem
v Poličanih

priporoča p. t. občinstvu svojo bogato zalogo
žrnovine, specerijskega blaga, kakor fine parne
koke, vinberle, cibbe, kave, masti, jedilno olje,
strolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega
blaga, štofi, druki, platno itd.

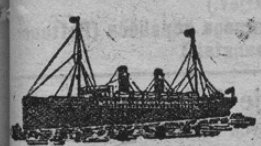
Nakupuje

žitje, jajca, maslo in poljske pridelke.

Nakup in prodaja

dobro pristna naravna vina en gros in dobro
pravo žganje en gros in en detail.

Potnikom v Ameriko

priporoča
generalna agentura
AMERIKANSKE

in White Star-Linije

najhitrejšo vožnjo prek **Basel - Paris - Cherbourg - New-York**, 2 odhoda v tednu, hrana že v Baselu prosta,
velikanskimi in varnimi parniki teh linij, prevoz od
Cherbourg-New-York v resnici 5 1/2, do 6 dni. Vsa
potrebna in natančna pojasnila daje radovoljno in zastonj;

Generalna Agentura

Im Obersteig & Co. 28 Aeschengraben Basel (Svica.) 299

Domača pijača

narejena z „Mostin“ da izvrstno pijačo in je
najboljše nadomestilo za pristni sadni most. „Mo-
stin“ je sestavina naravnih substanc in valed
tega neškodljiv ter vpliva ta pijača na človeka
ož vlijačo in pospešuje prebavo. 300 l. te pijače
narejene z „Mostin“ stane 9 K 60 vin. „Mostin“
se dobi pri Janezu Posch, specerijska trgo-
vina, Maribor, Koroška ulica 20. — Poštna
razpošiljatev vsak dan. — Svri se pred pona-
redbami.

395

Zdaj
kron
8.—

Za birmo!

Preje
kron
20.—

3 leta
pismeno
garancija

Visoko moderna rement. Gloria
srebrna ura
za gospode!

Preje
K 20.—
Zdaj
K 8.—

Ta imenitno izdelana ura pose-
duje skrbno izkušeno, v kamenju
idočo kolesje, 3 krasno gravirane
pokrove in „Springdeckel“, ter
prodamo to uro za K 8.— s se-
kundnim kazalcem K 9.—
Pošlje se po povzetju.

3 leta
pismeno
garancija

Avstrijska eksportna družba za ure
Dunaj—Westbahnhof 25.

Tisočero priznanj!

Brata Slawitsch

v Ptuj 108

priporočata izvrstne šivalne
stroje (Nähmaschinen) po sle-
deči ceni:

Singer A . . . 70 K —
Singer Medium 90 „ „
Singer Titania 120 „ „

Ringschiffchen . . . 140 „ „
Ringschiffchen za krojače . . . 180 „ „

Minerva A . . . 100 „ „

Minerva C za krojače in čevljarje 160 „ „

Howe C za krojače in čevljarje . 90 „ „

Cylinder Elastik za čevljarje . . 180 „ „

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine
cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi
plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez-
plačno. 106

Novo zidana, dobro idoča

kovačnica

z vsemi drugim ter separatno stoječo novo zidano sta-
novno hišo z lepim sadonosnikom, nekaj zemljišča ter
gozd za sekati, se zaradi bolezni in starosti posestnika
proda. Veliko zaslužka, ker daleč naokrog ni konkurence.
Vpraša se pri lastniku g. **Peter Fister**, kovaški
mojster, **Leibsdorf** p. **Grafenstein** na Koroškem.

Prilična prodaja!

Prodaj svoj **umetni mlin**, zvezan z žago za
dile in kovačnico, zelo krepka vodna moč na reki La-
budski (Lavantfluss), 15 minut od železnice. Nadalje
drugo posestvo na istem potoku, kjer je dobiti istotako
krepka vodna moč. Nadalje gospodarsko posestvo, 3
minute od železnice, 50 orolov zemlje z stavbiščem za
kolodvorsko restavracijo. Vse z »fundus instructus«, tudi
vsako posestvo samo. Vpraša se pod »Gute Existenz«,
poste restante, Lavamünd, Koroško. 452

Razglas.

C. k. namestništvo v Gradcu je dalo mestni občini
Radgona dovoljenje, v mestu Radgoni obdržati

drugi mesečni živinski sejem

in sicer na tretji torek vsakega meseca.

To se daje s tem na splošno znanje, da se v slu-
čaju, ako pade ta dan na praznik, sejem na delavniku
pred praznikom vrši in da se obdrži prvič ta drugi me-
sečni živinski sejem na torek, dne 21. julija 1908.

Na vsakem živinskem sejmu se smejo prignati konji,
biki, voli, krave, teleta, ovce, koze in prašiči; ozirati se
je na postavne določbe.

Potemtakem se vršijo leta 1908 v mestu Radgoni
še sledeči sejm:

Dne 21. julija mesečni živinski sejem;

- 4. avgusta
- 10. avgusta (sejem sv. Lavrencija)
kramarski in letni živinski sejem
- 18. avgusta mesečni živinski sejem
- 1. septembra „ „
- 15. septembra „ „
- 6. oktobra „ „
- 20. oktobra „ „
- 3. novembra „ „
- 16. novembra Leopoldi-sejem, kra-
marski in letni živinski sejem
(se prižene jako veliko konjev
in govede ter je znameniti
sejem s perutnino);
- 17. novembra mesečni živinski sejem
- 1. decembra „ „
- 15. decembra „ „

Mestni urad Radgona

dne 19. julija 1908.

Župan:

Kodolitsch l. r.

sejalnice

jeklene pluge, brane, valjarje,

kosilnice za travo, deteljo in žita,

obračalnike, stroje za grabljenje sena in

žita, stiskalnice za grozdje in sadje,

hidravlične stiskalnice,

stroje za mečkanje in robkanje grozdja,

mline za sadje, škropilnice za trte in druge

rastline, stroje za sušenje sadja in soljenja,

vrtilne pumpe za gnojnice,

stroje za zraščanje žita, trijeze, stroje za sobiranje koruz, stroje za rezanje s patentovanimi točaji, pripravljeni na
kolobaru mazanje, da jih je možno goniti povsem lahkolno, stroje za parjenje krmne, peči na štedilne kotle in na druge
kmetijske stroje izdeluje in razpošilja v vsej Sloveniji, odlikovane sestavi

Letzner. 1872. **PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ 24** Taberstrasse 34. 71. 1008

tvornica kmetijskih strojev, kavarne in parne turbine.

Oblikovane z nad 600 statimi, vsebujejo kotlinske in t. d.

Oblikovane z nad 600 statimi, vsebujejo kotlinske in t. d.

Zastopniki in preprodalci so vsi.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. k. po-
što-hranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnikih od
8—12 ura.

Občenie z
avst. ogersko
banko.

priporoča se glede vsa-
kega med hranilnične zadeve spada-
jočega posredovanja, istotako tudi za posredo-
vanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banke.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelj!

1 kg. sivih šilasnih 2 K; boljnih 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg. najfinjših, snežno-belih, šilasnih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg. flaura (Daunen) siviga 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinjši prsi 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotove postelje

iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1 tuhent, 180 cm. dolg, 118 cm. širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in slavnim perjem za postelje 16 K; pol-daune 20 K; daune 24 K; posamezni tuhenti 10, 12, 14, 16 K; glavne blazine 3 K, 3-50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar ne dopede denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Že dolgo let dobro znani stroji vsake vrste

za poljedelske in obrtne potrebe

poljska orodja, stiskalnice za seno, trijerji, čistilnice za žito, mlatilnice, vrtli, luščilnice za kurkuzo, škroplilnice za trsje, mlinci za sadje, mlinci za grozdje, stiskalnice za sadje, stiskalnice za grozdje, mlinci za golanje, stroji za rezanje repe, slamorezalnice, kotli za kuhanje, klaje, sesalke za vino, pipe sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, škroplilnice za gnojnice, vodovodi, železne cevi, svinčene cevi, gumijevе cevi, konjoplene cevi, priprave za lučenje piva, priprave za sladoled, omare za led, mlinci za kave in dišave, stroji za delanje klobas, silvalni stroji, priprave za petrolej, železne blagajne, železne pohištvo, namizne tehtnice, steherske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, tehtnice na drog i. t. d., posttranske komade za vse stroje, četudi niso bili pri meni naročeni; kose za slamorezalnice iz I-a jekla po znižanih cenah.

Vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke.

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in franko; dopisuje se v slovenskem jeziku.

Prekupi in agenti zaželjeni

Ivan Schindler, Dunaj

III. Erdbergstrasse 12.

223

Pekovski učenec

se pod dobrimi pogoji takoj sprejme v pekariji

Achleitner, Celje, Grazerstr. 5.

506

Styria-bicikelni

Novi modeli 1908.

Cenaz gotov denar: „Styria“-bicikelni K 140. 160 (fino cestno kolo) najfinjša cestna kolesa K 180—200 isto K 240—280.

(Halbrennmaschinen) s patent Styria-Glockenlager.

Že rabljene, toda še prav dobre bicikelnje po 80, 100 K. Po ugodnih pogojih prodaja samo zanesljivim kupcem in proti dvanajstmesecnemu plačilu in sicer samo nova kolesa. Na zahtevanje vsakomur, ki misli bicikel kupiti, se pošlje cenik. Styria-bicikelni so dandanašnji najimnitnejši fabrikati, in največja tovarna na Avstrijskem izdeluje te bicikelnje kakor tudi posamezne dele.

V zalogi imava tudi vse posamezne dele bicikelnov in tudi Reithoferjeve zračne cevi (Luftschläuche und Laufmüntel).

Brata Slawitsch,

generalna zastopnika za okraje

271

Ptuj, Ormuž, Rogatec in Središče.

Naročila naj se pošljejo na naslov, ker fabrika posameznih koles ne razpošilja in ne prodaja privatnim osebam.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart.

Gospodska ulica št. 11. Herrengasse Nr. 11.

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in ces. kr. skladišče smodnika

v Ptujju štev. II

prporoča pri najnižji ceni: kavo surovo in žgano, olje, riž, sladkor, čaj, rum, vonjave, petrolej, mlo, kakor vsakovrstno drugo specerijsko blago; nadalje prporoča raznesilni smodnik, črni in rujavi smodnik za lovce, posebno fini lovski smodnik v skatlah, drobni svinec, kapice, patrone za puške in revolverje i. t. d. — Glavna zaloga Tomažev žilindre, kajnite 40%-no kalijevu sol za gnojenje travnikov, njiv, za jesen in spomlad. — Prodaja žveplenokislega amonjaka in superfosfata za gnojenje vinogradov. Postrežba jako urna in solidna.

Rane

vseh vrst naj se varu-
jejo skrbno pred vsako nečistostjo,
kajti vsled te postane lahko najmanjša rana nevarna in velika. Že 40 let sem se rabi omekajočo Pragersko domačo žavbo kot zanesljivo obvezno sredstvo. Ista varuje rane, zmanjša vnetje in bolečino, vpliva hladilno in pospešuje sploh zdravljenje.

razpošilja se vsa
1 cela doza 70 vin., 1/2 50 „... po pošti
proti naprej-plačilu 3 K 16 vin. se pošlje
franko 4 doz, za 7 K pa 10 doz, in to na
vse avstro-ogrske stacije.

Vsa dela zavrtkov imajo postavno varstveno znamko.

Glavni depot:
B. FRAGNER, c. k. dvorni literant.
Apoteka »zum schwarzen Adler«
Praga Kleinesse, Ecke der Nerudgasse No. 203.
Skladišče v apotekah Austro-Ogrske.

Gradec Jubilejski jesenski sejem 1908.

Jubilejska roko- delska razstava

19. septembra
do
4. oktobra.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klančnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj raz-žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se iz- vrstno in z najboljšim uspehom vpo- rablja proti zastare- lemu kašlju — bolih v prsih, — preha- jenju v grlu, hripa- vosti, težkem diha- nju, astmi — pljuč- nem kataru, suhem

kašlju, tuberkulozi itd. itd. Delovanje izborna, vseh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin., po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

ekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija.)

377

Garantirano pristno naravno vino

Namizno vino, rdeče 36
Namizno vino, belo 40
Bizeljski burgunder 52
prporoča za oddajo v sodovju od 56 litrov vsa
Otto Kuster, Celje. Vinski klet v velikem
nilničnem posloppju.

Samo pravi je le

Thierry-balzam

z zeleno nuno kot znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/2
patent potna družinska steklenica K 5.— Zabož zastojni,

Thierry centifoli-mazilo

Najmanj se pošlje 2 doze K 3-60. Zabož zastojni. Povsodi priz-
kot najboljša domača sredstva proti bolečinam, pečenje v želo-
krču, kašlju, hripavosti, vnetju, ranami itd. — Naslov za nar-
in denar:

A. Thierry, apoteka k angel-varuhu v Pregradi pri Rogatcu
Zaloge v največih apotekah.

V ptujskem mestnem sopan- nem kopališču

se dobijo odsihmal kopele s hlaponom po sled-
jih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan
l uri popoldan in vsako nedeljo in vsak prazni-
ob 1/4 uri predpoldan za 60 vin. (30 kra-
carjev.)

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Peitau-
Badeanstalt).

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo
vršujem že več nego 90 let,
mi je posrečilo iznajti najboljšo
sredstvo za rast las in proti
izpadanju — **KAPILOR** št. 1
Povzroča, da postanejo lasje
dolgi in gosti, odstranja pra-
haj in vsako kožno bolezen
na glavi. Naročila naj bi si
vsaka družina. Imam premo-
zahvalnic in priznanic. Stane poštnine prosto na vsako
pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroča naj se
samo od mene pod naslovom

PETER JURIŠIČ

lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

Tovarna za poljedelske stroje C. Prosch-a v Celovcu

prporoča izboljšane
vitale (Göpel)
mlatilnice

z najnovejšimi te-
čaji (lagerji), lahke
tekoče. Dalje stroje
za rezanico de-

lati, trijerje in mline za šrot.

Kupcu se postavi vsak stroj na njegovo klesnično postajo voznice
prosto. Prodaja se tudi na obroke, ceniki se pošiljajo poštne
prosto in zastojni.

Lastna zaloga v Mariboru v Vikringhof ulici.

Varstvena marka „Anker“

Liniment Caspici comp.

namodestilo za
anker-pain-exPELLER

je znano kot adelpalajoče, izvrstno in bolečine odstranjajoče
sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h,
1-40 in K 3.— Pri nakupu tega prijubljenega domačega
sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z
našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno
to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „Zlati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan.

Čevlje!

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor
moških, ženskih in otroških čevljev domačega in
tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in
kupi pri gospodu **Ivan Borna**, Gospodska ulica št. 6
v Celju.

408

Tiskal: W. Blanke v Ptujju.